

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBVS DISCVTIENDA IN SCHOLIS

Medicorum, die Iouis decima Martij, Magistro CAROLO BOVVARD, Doctore Medico, Moderatore.

An Remedia symptomaticis?

SANITATEM quidquid adimit & redimit actiuum est & contrarium: adimunt causæ & morbi soli contrarij: redimunt causis solùm & morbis aduersa remedia: perit vnumquodq; à suo contrario: redimendi rationem faciunt etiam intelligenti difficilem coniecturæ dignoscendi dubiæ, prædicendi fallaces, curandi incertæ: confluxio vna, conspiratio vna, consentientia omnia in membrorum omnium compage: recessus immoderationis omnis: & in causis, morbis, ægrotum naturâ & remedijs; occasio; experientia; diata; vires; æger; medicus; affidentis; externa anceps speculationis & actionis iudicium relinquunt. Sed affectuum præter naturam similitudo, complexus (seorsim namq; vix vsquam, turmatim sæpe coniurant & ingruunt) omnem bene medendi lumen obscurant: causæ morbos, morbi causas, vtrumque symptomatica mentiuntur, raro causis & morbis remedia describuntur, & assignantur, crebrò symptomaticis.

TAMEN ex affectuum præter naturam notitiâ atque distinctione, euentus & curationis certitudo. Triplex est omnis affectus præter naturam. Causæ morbis vbiq; priores, sed & potentiores & capitaliores, seu euidentis seu occultæ in contentorum inanitione, repletione, alteratione & corruptione pro vario externarum impulsu, maximè aëris, primam medentis curam reposcunt; frustra morbum aggreditur, cuius causas aut exasperat incognitas, aut prætermittit intactas; aut ritè seriem sigillatim omnium non retexit. Morbus in materiâ, formâ, & temperamento, aut organo continentium præter naturæ rationem affectis, inque solutâ vnitatē, functiones proximè & primò lædit: sine morbis & symptomaticis causæ multæ: at sine causis morbi nulli, nulla sinè his symptomatica: quæ per se nulliusque rei interuentu tanquam proprij effectus à morbis profisciscuntur, omnium proximè læsa functio, à quâ dein cætera defluunt in substantiæ qualitatibus, & in excrementorum ametriâ posita.

TE eadem fatui ignes, vmbra innocuæ sanitati non offiunt cum nihil efficiant, nullum habeant cum eâ diffidium; suâ penitus latentia & intrò, condita tantum designant & attestantur principia; his adlunt præsentibus, absentibus momentò defunt, euolant. Ventriculi alteratrici essentiam ex quatuor elementis, vincente tamen calido, restitue propriam, laxitate nimia aut frigidityte abolitam; aut organicorum aliquo morborum præpeditam (facultatis adiuuantes externis erroribus inuectam facili negotio emendabilem), ipsæque naturæ opera ne symptomaticis annumeres nulla deinceps amittas, nulla exasperas, nulla exasperas; celerioris (superius fallax nota frigiditatis) apparebunt vestigia. Eandem intensiore solutam æstu (in actiuas qualitates facilius lapsus quam passiuas) pari gradu frigiditatis erige, nulla supererit ciborum corruptelæ, vitiis, acribus querela. Nihil laui, nigri, rubri coloris; nihil graueolentia; nihil amari, salsi; nihil duri in partibus aut excrementis quod in puncto calore aut siccitate à quibus sobolescent euanescent, non dispercat.

ED & quod prioris dat affectionis incrementum, aut nouæ grauioris exordium, aut viribus molitur ruinâ, id curantis ad se conuertit sollicitudinem: vrgentiù ratio potior: indicationes dignitate æstimandæ non numero: ea sunt ex quibus horrenda illa mortis idæa Syncope funestissimum omnium prodit symptoma: exolutio scilicet atq; dissipatio spirituosæ, humidæ & solidæ substantiæ in malignis atque colliquantibus ex ætate putredine febribus: in hysterica, hypochondriacâ, aut aliunde ortâ ex venenatâ aurâ tetra mephitis aut melancholicâ, vteri, lienis, carciomatis, amara; in immodicis ac repentinis euacuationibus ex cholera, cæliaci affectibus, dysentericis, atque leuentericis; in sanguinis ex vtero, ano, naribus, & ore profluuijs; in iugibus vigilijs, & vehementissimis diuturnorum dolorum cephalicis, colicis, dysentericis & artuum ex indicâ lue cruciatibus, iuuante totius habitus raritate & corporum tenuitate dissipabili.

NULLA supersunt impugnanda profligatis causis symptomatica: ad vacuandum, reuellendum, coquendum catharsis & phlebotomia potissima: vtriusque subsidia multa; cæcis causis alexipharmaca prædicant; omnia aduocant: præterque vana: febribus vulgaria ex viperis, cocco, pulueribus lætificantibus perniciofa: acidulis sumptis, egelidis admotis, crebræ inauspici fides maior: dispergunt videri præparata quæ repurgant eorum latibula, relaxantia; hysterics odorata noxia; vires ex partium robore, robur ab alimentis, aër & vinum animæ delicia: profusis effluuijs etiam cholicorum, nec vomitus, nec vinum frigidâ dilutum, nec alperisio frigida, tam præsentia sunt quam mulsæ, rheum, senna, & scalpellus: densantia, stipantia, escharotica, glutinantia sanguinem fluentem inhihent: reuellendum vbiq; ad ea quæ communiter cum affectis partibus habent, vel à quibus vapor aut humor emanat: substantiam cerebri vigilijs exarescentem & æstuantem geniali madore perfundunt & blando temperant refrigerio, perfringunt, interdum saporata & soporata papauere: membranas calidiorum adhæsu doloricos pro vartate causerum generosa illa liberant, ijsque adiuncta narcotica, hydrotica, hydrargyrosia.

Ergo nulla remedia symptomaticis.

Afferebat Lutetiæ CAROLVS LE CLERCQ Aurelianensis. Anno R. S. M. DC. XVI.

